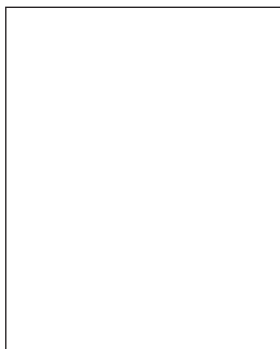

Årsberetning for Assurandør-Societetet¹

af adm. direktør **Bent Knie-Andersen**, Alm. Brand

Bent Knie-Andersen

På Assurandør-Societetets vegne vil jeg gerne byde velkommen til årsmødet. En særlig velkomst skal lyde til økonomiminister Marianne Jelved, der ikke alene er til stede, men har lovet at komme med et indlæg her på mødet. Som bekendt blev økonomiministeren fra årsskiftet ressortminister for forsikringserhvervet. Det har vi store forventninger til, og vi vil gerne fra forsikrings side byde hjertelig velkommen til den nye opgave.

En speciel velkomst skal også rettes til repræsentanterne for Nationalbanken, for ministerier og andre offentlige myndigheder og de organisationer, vi samarbejder med, samt til pressen. En særlig velkomst skal lyde til generalsekretæren for den europæiske forsikringsorganisation – Comité Européen des Assurances – Francis Lohéac, der har glædet os ved at komme tilstede her i dag.

Det er i øvrigt sidste gang, at societetet afholder årsmøde. På det forudgående medlemsmøde er det besluttet at ændre societetets vedtægter. Assurandør-Societetet skifter derfor med virkning fra den 1. juli i år navn til Rådet for Dansk Forsikring og Pension, som også de tværgående pensionskasser tilslutter sig, hvorefter det er tanken at nedlægge Arbejdsmarkedspensionsrådet. Hermed er der for alle institutter, der er omfattet af Lov om forsikringsvirksomhed, skabt én fælles organisation.

Assurandør-Societetet kom til at virke i 79 år. Det er en respektabel indsats og en respektabel pensionsalder. For de, der betragter denne udvikling med vemod, skal jeg minde

om indskriften i Assurandør-Societetets logo: Unitis viribus – der jo som bekendt betyder „ved forenede kræfter“.

Og det er det, der nu opnås.

Økonomiske betragtninger

Dansk økonomi bliver rost af regeringen, men også mere upartisk fra andre hold, nationalt og internationalt. Det er meget glædeligt, at de svaghedstegn, der fornemmedes ved indgangen til 1996, er forsvundet, og vi kan håbe, at en snarlig opgang i Tyskland kan

¹ Aflagt af formanden, adm. direktør Bent Knie-Andersen, Alm. Brand ved Assurandør-Societetets årsmøde den 21. april 1997 på Hotel d'Angleterre i København.

understøtte et positivt dansk konjunkturforløb.

Herfor skal der lyde et klart tillykke til regeringen.

Der er dog enkelte spørgsmål, der stadig vækker bekymring. Således er overskuddet på betalingsbalancens løbende poster for beskedent, når det sættes i forhold til den danske nettogæld til udlandet. Det er også klart, at der iboende det danske arbejdsmarkeds- og velfærdssystem findes stivhed og incitamentsudslættelse, der alvorligt kan hæmme det økonomiske præstationsniveau.

Der er således stadig væsentlige opgaver at tage fat på.

For forsikrings erhvervet som helhed har 1996 været et økonomisk godt år. Medens livs- og pensionsforsikrings selskaberne samlet har fortsat de seneste års tilfredsstillende udvikling for såvel kollektive som individuelle ordninger med voksende volumen til følge, beror de positive resultater i skadesforsikring i alt for høj grad på kursgevinster, hvorimod den primære drift på flere områder stadig mangler tilstrækkelig lønsomhed. Den skarpe konkurrence mellem selskaberne gør det meget svært at gennemføre tiltrængte præmieforhøjelser.

Et af de økonomiske smertensbørn er bilforsikringsområdet. Moderne biler bliver dyrere og dyrere at reparere som følge af den bilteknologiske udvikling, ligesom det må konstateres, at visse bilmærker engagerer sig i hasarderede prisfastsættelser for reservedele. Dette må naturligt føre til overvejelser i forsikrings erhvervet.

Rentabiliteten i dansk skadesforsikring er klart ringere end i f. eks. vore nordiske nabolande. Det hænger givetvis sammen med markedsstrukturen med et meget stort antal markedsdeltagere, dannelsen af finansielle koncerner og udviklingen af nye salgskanaler. Derimod har den direkte konkurrence fra udlandet, hverken på skadesforsikringsområdet eller livsforsikringsområdet, hidtil haft nogen betydning.

Den markante konkurrence er til fordel for forbrugerne. På sigt vil udviklingen dog føre til tilpasning af kapacitet, markedsstruktur og præmieniveauer. Men konkurrencen er garantien for, at det sker på den for forbrugerne bedste måde.

Samspillet privat-offentlig

Diskussionen om velfærdssamfundets videreudvikling og om samspillet privat-offentlig er et af de mest centrale temaer i tidens debat. Efter min mening er det forkert at tale om en akut krise for velfærdssamfundet, men det er klart, at der er væsentlige incitaments- og finansieringsproblemer, der presser sig på, og som vil føre til ændringer.

Ingen vil vel bestride, at der er en række opgaver i det moderne samfund, der kun kan eller bør løses på grundlag af økonomisk solidaritet mellem samfundsborgerne eller grupper heraf. Andre opgaver løses derimod bedst individuelt på grundlag af den enkelte husstands eller virksomheds dispositioner.

I den offentlige sektor produceres sådanne opgaveløsninger hvilende på tvungen solidaritet mellem borgerne. Forsikrings erhvervets ydelser hviler også på et solidarisk grundprincip, der har adskillige udformninger fra helt frivillige ordninger over aftale- og overenskomstmæssigt baserede arrangementer til lovpålagte former.

Derfor interesserer velfærdsdebatten også forsikrings- og pensions selskaberne meget. Vi har allerede givet et bidrag til debatten gennem den nordiske redegørelse om velfærdsordninger, som blev offentliggjort for et år siden, og som vakte opmærksomhed inden for den europæiske forsikringsverden. Vi arbejder videre med disse spørgsmål, som det fremgår af den trykte årsberetning, ligesom vi har bedt koncernchef Lars Nørby Johansen fra Falck om senere i dag at delagtiggøre os i sine erfaringer og tanker om samspillet privat-offentlig.

Jeg vil gerne understrege, at vi ikke forestiller os en udvikling i retning af en hovedløs privatisering med uoverskuelige fordelingsmæssige konsekvenser til følge. Den offentlige sektor bør fremdeles stå for det grundlæggende sikringsniveau på de store velfærdsområder. Men herudover kan forsikringsbaserede til-lægsordninger bidrage til at aflaste den offentlige indsats på væsentlige felter.

En sådan udvikling ser vi i dag allerede eksempler på. Jeg skal blot nævne opbygningen af hele det danske arbejdsmarkedspensionssystem, der har ført til, at 80 pct. af alle lønmodtagere nu deltager i en pensionsordning i tilknytning til deres arbejdsforhold.

Pensionssystemernes struktur

Netop arbejdsmarkedspensionsudviklingen har udløst en debat om demokrati på området. Hvorfor er det ikke lønmodtagerne selv, der bestemmer, hvorledes deres egne penge skal investeres? Hvilke virksomheder skal der investeres i, og hvorfor kan lønmodtagernes penge ikke bruges til at redde lønmodtagernes arbejdspladser rundt omkring i landet, hvor der er fare på færde?

Sådan lyder nogle af spørgsmålene i debatten.

I virkeligheden må vi nok konstatere, at debatten er noget afsporet, for der er faktisk skabt et demokratisk baseret, pluralistisk pensionssystem med mange pensionsinstitutter, nogle overenskomstbaserede, nogle på grundlag af andre typer aftaleordninger og herudover et netværk af frivillige ordninger. Denne situation vækker positiv opmærksomhed i udlandet. Det har arbejdsmarkedets parter bidraget til – og det bør de i højeste grad roses for. Og det er gennem organisationerne, den demokratiske proces skal udmøntes – på samme måde som den demokratiske proces udøves gennem de politiske partier.

Herudover er der i øvrigt en række forhold, man må have for øje.

Man bør således erindre, at det jo ikke bare

er „lønmodtagernes penge“, der er tale om. Det er midler, der opspares med henblik på fremtidige pensionsudbetalinger til de berørte grupper, og det er midler, som det er nødvendigt at sikre til dette formål.

Formålet med hele arrangementet er jo som bekendt at skabe likviditetsmæssig og realøkonomisk baggrund for fremtidige pensionsudbetalinger. Det betyder, at princippet om bedst mulig forrentning over opsparingsperioden er nødt til at være dominerende. Det er der også en afgørende samfundsmæssig interesse forbundet med i en situation, hvor en så stor del af den fremtidige alderdomsforsørgelse skal ske på denne måde. Det betyder ikke, at der ikke kan tages hensyn til overordnede etiske synspunkter i investeringspolitikken eller foretages grønne investeringer. Det betyder, at pludselige populistiske stemninger ikke bør få indflydelse på investeringspolitikken med økonomiske problemer for fremtidens pensionister til følge.

Det er også forkert, når det somme tider fremstilles, som om de berørte pensionsinstitutters ledelser udøver stor og vilkårlig magt ved beslutninger i egne snævre cirkler. I den danske forsikringslovgivning findes minutiøse regler for risikospredning, reserveafsættelser, regnskabsregler og meget andet. Disse regler sikrer, under Finanstilsynets kontrol, at det er de overordnede økonomiske principper, der forfølges. Det betyder ikke, at der aldrig sker fejlinvesteringer, men det er helt klart, at en professionel formueforvaltning baseret på sunde moralske principper er det knæsatte princip.

Det er da også vor opfattelse, at det er dette princip, pensionssekskabernes kunder generelt bakker op omkring.

Regeringen har som bekendt nedsat et særligt Pensionsmarkedsråd, der skal beskæftige sig med problemer af den her berørte art. Vi har i Assurandør-Societetet ikke set noget voldsomt behov for et sådant organ, selv om vi har støttet dets oprettelse i den skete form,

da det nu var et politisk ønske. Rådet skal i henhold til sit kommissorium bl. a. holde gang i debatten om åbenhed omkring pensionsinstitutternes investeringspolitik. Fra forsikrings- og pensionssektorens side skal der lyde et tilsagn om konstruktivt samarbejde i det nye råd.

Forbrugere og markedsføring

Forbrugerpolitikken er for øjeblikket et emne, der drøftes i EU-regi. Herhjemme er det ligeledes et aktuelt spørgsmål. En påtænkt liberalisering af markedsføringslovgivningen er tilsyneladende opgivet, og i stedet er annonceret et forbrugerpolitisk oplæg, der formentlig rummer yderligere stramninger.

I EU lægges der på forsikringsområdet op til forbrugerpolitiske aftaler mellem forsikringserhverv og forbrugerorganisationer. Succesen heraf bliver bestemmende for, i hvilket omfang øget forbrugerpolitisk regulering søges indført ved nye direktivbestemmelser. Vi har allerede i Danmark et i forhold til de fleste andre EU-lande højt niveau på dette felt. I den europæiske forsikringsorganisation CEA støtter vi klart det synspunkt, at man bør deltage aktivt i en dialog med kommissionen og forbrugerorganisationerne.

På trods af denne positive holdning til forbrugerindsatsen er der imidlertid grund til at fastslå, at den tilstand, der skaffer forbrugerne de bedste muligheder, er den markedsmæssige løsning under klar konkurrence. Desværre er der mange, der ikke forstår, hvordan markedet fungerer, og det fører ofte til unødigt debat på forkerte præmisser.

Et konkurrencebetonet forsikringsmarked har vi i hvert fald i Danmark. Det viser den dårlige rentabilitet i skadesforsikring på eksemplarisk vis. Selv om konkurrencen har en mere langsigtet karakter på livs- og pensionsforsikringsmarkedet, så er den ligeledes her meget livlig.

Konkurrencens effektivitet forudsætter na-

turligvis størst mulig gennemsigthed på markedet. Størst mulig, fordi det selvfølgelig er en illusion at antage, at gennemsigtheden på et tjenesteydelsesmarked som dette med produkter, der ofte rækker 30-40 år frem i tiden, kan blive fuldstændig. En fuldstændig gennemsigthed er der i øvrigt heller ikke i parentes bemærket på det moderne varemarked.

Vi har en forpligtelse til at virke for størst mulig gennemsigthed, uden at produktudviklingen af den grund sættes i stå. Denne forpligtelse imødekommes af det enkelte selskab, i fællesskab gennem Forsikringsoplysningen og i samarbejde med forbrugermyndigheder og forbrugerorganisationer. F. eks. har vi en forsikringsaftalelov, der regulerer basale forsikringsforhold, vi har regler om fortrydelsesret og om opsigelse og varsling af præmieforhøjelser og bonustab på autoforsikringsområdet, vi har regler om udarbejdelse af bonusprognoser på livsforsikringsområdet, hvor der nu også i tilslutning til regnskabsopgørelsen er opstillet elleve nøgletal, og vi har på utallige andre områder særlige regler og aftaler. Jeg vil ikke afvise, at vi er rede til at gå videre ad denne vej, men det må slås fast, at der også er behov for en indsats fra forbrugers side. Vi opnår ikke noget, hvis ikke begge parter yder en indsats.

Desværre mangler denne forståelse alt for ofte.

Nordisk Ministerråd og pensionerne

Et forsøg af de mere bizarre på at skabe gennemsigthed på forsikringsområdet blev vi for nylig vidne til, da Nordisk Ministerråd uden at orientere os udsendte en pressemeddelelse med titlen: Dansk livsforsikring dyrest i Norden. Det blev straks fulgt op af medierne, der ønskede societetets kommentarer til den udsendte meddelelse. Dette var ret vanskeligt, da Nordisk Ministerråd ikke havde ulejliget sig med at orientere Assurandør-Societetet

om undersøgelsens resultater.

Da vi omsider fik fat i rapporten, stod det klart, at denne var kommet til verden på useriøst grundlag og endda åbenbart med et bestemt formål lækket til pressen, inden den havde været forelagt til udtalelse for de kompetente.

For det første tog rapporten ikke hensyn til, at der er kursforskel mellem svenske og danske kroner – sligt generer åbenbart ikke store ånder. Dernæst havde man sammenlignet ikke-sammenlignelige produkter og i øvrigt glemt at tage hensyn til forskelle mellem, hvordan man tilskriver bonus i f. eks. Danmark og Sverige.

Lad os roligt kalde en skovl for en skovl og en spade for en spade. Den pågældende rapport er fremstillet med det formål at få oprettet et institut i Danmark, der i Forbrugerrådets regi og betalt af forsikringsselskaberne skal lave useriøse sammenligninger mellem danske forsikringsselskabers produkter og priser.

Og lad det være fastslået med det samme, at det projekt kan danske forsikrings- og pensionselskaber ikke bidrage til.

Og lad det også være sagt til den ansvarlige minister, at vi finder forløbet dybt kritisabelt.

Vi venter stadig på et svar og en undskyldning fra Nordisk Ministerråd; og hvis den ikke kommer, kan det jo være, at det for en gangs skyld er os, der skal gå til Forbrugerombudsmanden og indberette en sag om urigtige prissammenligninger.

Beskatningspolitik

På livs- og pensionsforsikringsområdet er som bekendt beskatningsforholdene af helt afgørende betydning. Det er jo som nævnt et område, der er under stadig udbygning, så bidraget til befolkningens alderdomsforsørgelse kan fastholdes og udbygges.

Hertil kræves stabile beskatningsforhold, så pensionsopsparerne kan have tillid til, at deres pensionsopsparing ikke bliver beskattet

til ukendelighed, ligesom denne form for opsparing må have et incitament til at kunne klare sig i konkurrencen med andre opsparingsformer, hvor der i opsparingsperioden frit kan disponeres over kapitalen.

Det er baggrunden for, at vi fra Assurandør-Societetets side reagerede kraftigt, da det i løbet af efteråret i fjor blev klart, at finansministeren ønskede politisk tilslutning til en finanslovsskitse, der indebar en væsentlig forøgelse af bruttoskatten og aflønsumsafgiften samt indførelse af en særlig afgift på afkastet af aktier i de realrenteafgiftspligtige institutter – en realrenteafgift på aktier, som den populært kaldes.

Modydelsen skulle være at nedsætte den danske selskabsskatteprocent.

En nedsættelse af selskabsskatten er vi isoleret set selvfølgelig ikke modstandere af, selv om vi tror, at den er uden større betydning.

Vi finder det derimod højst betænkeligt, at man mod alle løfter planlagde ændring af bruttoskatten, ændring af lønsumsafgiften og indførelse af en realrenteafgift på aktieafkast.

Tager vi f. eks. bruttoskatten, kan vi producere en hel sæk af udtalelser fra regeringspolitikere med løfte om, at denne beskatning, der introduceredes ved skattereformen i 1993, alene tjente snævre arbejdsmarkedsformål, og at den ville blive nedtrappet med stigende beskæftigelse.

Jeg kan også erindre at have stået på denne talerstol og takket for tydelige tilkendegivelser om, at der ikke ville ske yderligere beskatning af pensionsopsparingen.

Det korte af det lange er, at vi ikke kan stole på de løfter, der fra politisk hold bliver afgivet.

Vi ved, at finansministeren fortsat arbejder for gennemførelse af sine planer med hensyn til aktieafgift og bruttoskat.

Fra vores side vil vi selvfølgelig gøre alt for at modarbejde disse planer, ligesom vi har påpeget en række stærkt uhensigtsmæssige forhold ved de i efteråret 1996 påtænkte indgreb.

Samarbejde med Finanstilsynet

Assurandør-Societetet har normalt er godt samarbejde med Finanstilsynet. Vi har budt Finanstilsynets nye direktør velkommen og glædet os over allerede at have indledt en konstruktiv dialog med direktør Henrik Bjerre-Nielsen og hans medarbejdere.

På ét område er vi dog ikke helt tilfredse hvad angår samarbejdet med Finanstilsynet. Det drejer sig om forsikrings- og pensions-selskabernes ejendomsinvesteringer. Her har Finanstilsynet indledt en ny praksis, der ikke er acceptabel for selskaberne.

Af de vedtagne regler fremgår ellers, at det er selskabernes ledelse, der træffer beslutning om, hvilken forrentningsprocent man ønsker af en given ejendomsinvestering. Denne forrentning og ejendomsinvesteringens værdiansættelse skal herefter fremgå af selskabernes regnskaber.

Tilsynet har gennem en ny praksis tilsidesat disse regler og ønsker ejendomsinvesteringer afkast- og værdiansat efter regler, som tilsynet selv har fastsat ved hjælp af et orakel, der nøjagtig ved, hvorledes markedsværdien skal fastsættes. Hvis Finanstilsynet får ret i sin fortolkning af reglerne, vil det f.eks. føre til, at forsikrings- og pensions-selskaberne næppe fremover vil kunne investere i nybyggeri.

Da der jo i dag er en række politikere til stede, vil jeg gerne spørge, om det er et politisk ønske, at forsikrings- og pensions-selskaberne fremover skal afholde sig fra at investere i f.eks. nyt boligbyggeri. Ikke mindst byggeaktiviteten i provinsen vil blive særdeles vanskeliggjort.

Reguleringer og dereguleringer

I beretningsåret har Assurandør-Societetet deltaget i en lang række udvalgsarbejder og andre lovforberedende indsats, møder om løbende sager med myndigheder, andre organisationer m.v. Også på internationalt plan

har der været tætte kontakter.

En nærmere gennemgang heraf fremgår af den trykte årsberetning.

Senest har økonomiministeren fremsat forslag til en lovgivning, der indebærer ændring af ledelsesreglerne og reglerne om spekulation i finansielle virksomheder. Forslaget refererer til et beslutningsforslag fra efteråret 1995, i henhold til hvilket der burde tilstræbes en harmonisering af disse bestemmelser mellem de forskellige typer af finansielle virksomheder.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi i Assurandør-Societetet aldrig har forstået behovet for ændring af ledelsesreglerne, eftersom man ingen eksempler kan fremvise, hvorefter de hidtil eksisterende regler har givet anledning til fejlpositioner eller ulykker i den finansielle sektor. Ingen andre EU-lande har en sådan lovgivning. Men nu vil Folketinget tilsyneladende i en tid, hvor man ellers taler meget om regelsanering og deregulering, indføre nye bureaukratiske regler.

Vort klare standpunkt er, at disse regler er unødvendige; alene fremkaldt af en populistisk stemning.

Skal det imidlertid være, vil vi gerne anerkende, at økonomiministerens forslag tager et realistisk udgangspunkt i den forskel, der faktisk findes mellem de forskellige typer af finansielle institutter. En janteagtig misundelse fra andre dele af den finansielle verden bør ikke forhindre denne forståelse. Med de moderne tilsynsprincipper, der fastslår, at hver finansiell virksomhed skal drives og betragtes for sig, ser jeg heller ikke problemer i en sådan accept af de faktiske forhold uanset ejerforholdet til de berørte forsikrings-selskaber.

Jeg har flere gange nævnt, at vi bevæger os i retning af reguleringer i stedet for dereguleringer. Vi vil gerne kraftigt advare mod denne regelforbistring. Det er stadig et problem for det private erhvervsliv, hvor det må konstateres, at der på trods af alle udsagn om politisk

vilje ikke sker noget. Det gælder også inden for den finansielle sektor. Faktisk overvejer man til stadighed her at indføre nye regler.

Nu skal vi f. eks. have en ny konkurrencelov, hvor grundprincippet skal være forbud, hvorefter virksomhederne principielt selv har bevisbyrden for, at de falder uden for denne regulering.

Nye forbrugerreguleringer planlægges i flere ministerier. Fast ejendom skal vurderes efter en facitliste, der udarbejdes af Finanstilsynet. En direktør må ikke sidde i mere end fem bestyrelser i børsnoterede selskaber, for så kan han ikke passe sit arbejde og så videre og så videre.

Er det ikke en dårlig udnyttelse af det nærhedsprincip i beslutningsprocessen, som der tales så meget om fra politisk hold?

Konstruktivt partnerskab

Afslutningsvis vil jeg gerne vende tilbage til debatten om velfærdssamfundet og samarbejdet privat-offentlig. Vi har noteret os, at regeringen går i brechen for, at Danmark skal være foregangsland, og at man i den forbindelse mener at kunne opstille et strukturovervågningsystem.

Netop på pensionsområdet er der som nævnt fundet foregangsløsninger i Danmark. Det er

jeg sikker på, at vi også kan gøre på andre områder i et konstruktivt partnerskab med det offentlige. Det skal være Assurandør-Societetets testamentariske budskab til efterfølgeren, Rådet for Dansk Forsikring og Pension: Partnerskab og tillidsfuldt samarbejde i stedet for mistro og bureaukratisk regulering.

Unitis viribus – ved forenede kræfter.

Konstruktivt samarbejde

Til sidst skal der også lyde en tak for det gode samarbejde, vi i det forløbne år har haft med de forskellige ministerier – ikke mindst vore ressortministerier tidligere Erhvervsministeriet og nu Økonomiministeriet – og med Finanstilsynet. Ligeledes en tak til de øvrige ministerier og offentlige myndigheder og andre organisationer for et velfungerende samarbejde. Sidst, men ikke mindst en tak til pressens repræsentanter for deres interesse, der både bidrager til at udbrede kendskabet til forsikring og pension og samtidig holdt det 79-årige Assurandør-Societet frisk og ungt i sin levetid. Vi er ikke i tvivl om, at denne opmærksomhed også vil komme efterfølgeren Rådet for Dansk Forsikring og Pension til gode.

Tak.